

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec T-91/10

**Lucchini SpA
proti
Európskej komisii**

„Hospodárska súťaž — Kartely — Trh s výstužami do betónu vo forme tyčí alebo zvitkov — Rozhodnutie, ktorým sa na základe nariadenia (ES) č. 1/2003 konštatuje porušenie článku 65 UO po skončení platnosti Zmluvy ESUO — Stanovenie cien a lehôt na zaplatenie — Obmedzenie alebo kontrola výroby alebo predaja — Porušenie podstatných formálnych náležitostí — Právny základ — Právo na obhajobu — Pokuty — Závažnosť a dĺžka trvania porušenia — Poľahčujúce okolnosti — Zohľadnenie zrušujúceho rozsudku v súvisiacej veci“

Abstrakt – Rozsudok Všeobecného súdu (ôsma komora) z 9. decembra 2014

1. *Súdne konanie — Replika — Formálne náležitosti — Zhrnutie dôvodov, na ktorých je návrh založený — Replika odkazujúca na dokumenty priložené k vyjadreniam — Prípustnosť — Podmienky — Doplnenie týmito písomnosťami s výlučne dôkaznou a podpornou funkciou charakteristickou pre prílohu*

[Štatút Súdneho dvora, článok 21; Rokovací poriadok Všeobecného súdu, článok 44 ods. 1 písm. c)]

2. *Súdne konanie — Predkladanie dôkazov — Lehota — Oneskorené predloženie návrhov na vykonanie dôkazov — Podmienky*

[Rokovací poriadok Všeobecného súdu, článok 44 ods. 1 písm. e), článok 46 ods. 1 a článok 48 ods. 1]

3. *Akty inštitúcií — Prezumpcia platnosti — Ničotný právny akt — Pojem*

4. *Akty inštitúcií — Odôvodnenie — Povinnosť — Rozsah — Rozhodnutie o uplatnení pravidiel hospodárskej súťaže oznámené bez príloh — Súvislosti, ktoré boli dotknutej osobe známe a umožňovali jej pochopiť rozsah opatrenia prijatého voči nej — Neexistencia porušenia povinnosti odôvodnenia*

(Články 15 UO a 36 UO)

5. *Komisia — Zásada kolegiality — Rozsah — Rozhodnutie o uplatnení pravidiel hospodárskej súťaže oznámené bez príloh — Porušenie zásady kolegiality — Neexistencia — Okolnosti uvedené na požadovanej právnej úrovni v texte rozhodnutia*

(Článok 219 ES)

6. *Akty inštitúcií — Akty Komisie — Právomoc — Rozsah — Právomoc na prijatie aktu zahŕňajúca právomoc zmeniť ho pri dodržaní pravidiel právomoci a formálnych požiadaviek stanovených Zmluvou*

7. *Súdne konanie — Predloženie nových dôvodov počas súdneho konania — Dôvod uvedený po prvýkrát v štádiu repliky — Neprípustnosť — Analogické požiadavky na výhrady uvedené na podporu žalobného dôvodu*

(Rokovací poriadok Všeobecného súdu, článok 48 ods. 2)

8. *Súdne konanie — Predloženie nových dôvodov počas súdneho konania — Rozšírenie predtým uvedeného žalobného dôvodu — Prípustnosť*

(Rokovací poriadok Všeobecného súdu, článok 44 ods. 1 a článok 48 ods. 2)

9. *Akty inštitúcií — Volba právneho základu — Právna úprava Únie — Požiadavka jasnosti a predvídateľnosti — Výslovné uvedenie právneho základu — Rozhodnutie Komisie konštatujúce po skončení platnosti Zmluvy ESUO porušenie článku 65 UO a sankcionujúce dotknutý podnik — Právny základ tvorený článkom 7 ods. 1 a článkom 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003*

(Článok 65 ods. 1 UO; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 7 ods. 1 a článok 23 ods. 2)

10. *Kartely — Kartely, na ktoré sa ratione materiae a ratione temporis vzťahuje právny režim Zmluvy ESUO — Skončenie platnosti Zmluvy ESUO — Kontinuita režimu voľnej hospodárskej súťaže podľa Zmluvy o ES — Zachovanie kontroly Komisie v súvislosti s právnym rámcom nariadenia č. 1/2003*

(Článok 65 ods. 1 UO; nariadenie Rady č. 1/2003)

11. *Akty inštitúcií — Časová pôsobnosť — Procesné predpisy — Hmotnoprávne predpisy — Rozlišovanie — Skončenie platnosti Zmluvy ESUO — Rozhodnutie o uplatnení pravidiel hospodárskej súťaže prijaté po tomto skončení platnosti a týkajúce sa skutkových okolností, ktoré nastali pred ním — Zásady právnej istoty, ochrany legitímnej dôvery a zákonnosti trestov — Právne situácie, ktoré nastali pred skončením platnosti Zmluvy ESUO — Podriadenie právnemu režimu Zmluvy ESUO*

(Článok 65 ods. 1 UO; Charta základných práv Európskej únie, článok 49 ods. 1)

12. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Rešpektovanie práva na obhajobu — Dosah zásady — Zrušenie prvého rozhodnutia Komisie konštatujúceho porušenie — Prijatie nového rozhodnutia na inom právnom základe a na základe predchádzajúcich prípravných aktov — Prípustnosť — Povinnosť uskutočniť nové oznámenie výhrad — Neexistencia*

(Článok 65 UO)

13. *Kartely — Vplyv na obchod medzi členskými štátmi — Kritériá posúdenia — Posúdenie na základe viacerých okolností, ktoré posudzované oddelene nevyhnutne nemajú rozhodujúci účinok — Kartel vzťahujúci sa na celé územie členského štátu — Existencia silnej domnienky ovplyvnenia*

(Článok 81 ods. 1 ES)

14. *Hospodárska súťaž — Pravidlá Únie — Porušenia — Pripísanie — Podnik — Pojem — Hospodárska jednotka — Existencia, ktorú možno vyvodiť zo súboru zhodujúcich sa dôkazov — Spoločnosti ovládané tou istou rodinou — Kritériá posúdenia s cieľom preukázať existenciu hospodárskej jednotky tvorenej týmito spoločnosťami*

(Článok 65 ods. 1 UO)

15. *Hospodárska súťaž — Pravidlá Únie — Porušenia — Pripísanie — Právnická osoba zodpovedná za prevádzkovanie podniku v čase porušovania — Výnimky — Prevod činnosti spoločnosti, ktorá neprestala existovať, na inú spoločnosť patriacu do rovnakej skupiny — Pripísanie právnickej osobe pokračujúcej v prevádzkovaní — Podmienky*

(Článok 65 ods. 1 UO)

16. *Hospodárska súťaž — Pravidlá Únie — Porušenia — Pripísanie — Právnická osoba zodpovedná za prevádzkovanie podniku v čase porušovania — Povinnosť pripísať zodpovednosť materskej spoločnosti — Neexistencia — Pripísanie zodpovednosti nadobúdateľovi z dôvodu nadobudnutia alebo splynutia — Prípustnosť*

(Článok 65 ods. 1 UO)

17. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia — Neexistencia záväzného alebo vyčerpávajúceho zoznamu kritérií*

(Nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2; oznámenie Komisie 98/C 9/03, bod 1 A)

18. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Komplexné ekonomické posúdenie — Voľná úvaha Komisie — Súdne preskúmanie — Preskúmanie zákonnosti — Rozsah*

(Nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2; oznámenie Komisie 98/C 9/03, body 1 A a 1 B)

19. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Usmernenia k metóde stanovovania pokút — Právna povaha — Orientačné pravidlo postupu zahrňajúce samoobmedzenie právomoci posúdenia Komisie — Povinnosť dodržať zásady rovnosti zaobchádzania, ochrany legitímnej dôvery a právnej istoty*

(Oznámenie Komisie 98/C 9/03)

20. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Metóda stanovovania, ktorú definujú usmernenia vydané Komisiou — Výpočet základnej sumy pokuty — Zohľadnenie charakteristických vlastností porušenia ako celku*

(Nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2; oznámenie Komisie 98/C 9/03, bod 1 A)

21. *Akty inštitúcií — Odôvodnenie — Povinnosť — Rozsah — Rozhodnutie, ktorým sa ukladajú pokuty — Uvedenie kritérií posúdenia, ktoré Komisii umožnili merať závažnosť a dĺžku trvania porušenia — Dostatočné uvedenie*

(Článok 15 UO; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23)

22. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Porušenia považované za veľmi závažné len na základe ich samotnej povahy — Povinnosť preukázať konkrétny dopad porušenia na trhu — Neexistencia*

(Nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2; oznámenie Komisie 98/C 9/03, bod 1 A)

23. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia — Považovanie porušenia za veľmi závažné — Rozhodujúca úloha kritéria založeného na povahe porušenia — Neexistencia samostatnosti kritéria založeného na veľkosti dotknutého trhu a výrobkov — Kvalifikovanie porušenia ako veľmi závažné napriek jeho obmedzeniu na územie jediného členského štátu — Prípustnosť*
(Nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2; oznámenie Komisie 98/C 9/03, bod 1 A)
24. *Kartely — Zosúladený postup — Výmena informácií v rámci kartelu alebo s cieľom jeho prípravy — Zohľadnenie vymenených informácií — Domnienka*
(Článok 65 ods. 1 UO)
25. *Kartely — Zákaz — Porušenia — Dohody a zosúladené postupy predstavujúce jedno porušenie — Zodpovednosť za správanie iných podnikov v rámci rovnakého porušenia — Prípustnosť — Kritériá — Zohľadnenie pri posudzovaní závažnosti porušenia*
(Článok 65 ods. 1 UO)
26. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Usmernenia k metóde stanovovania pokút uložených pri porušení pravidiel hospodárskej súťaže — Zníženie pokuty výmenou za spoluprácu obvineného podniku — Prípady patriace do pôsobnosti oznámenia o spolupráci — Vylúčenie dôvodov zníženia*
(Oznámenie Komisie 96/C 207/04, bod A 1, a oznámenie Komisie 98/C 9/03, bod 3)
27. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Zníženie pokuty výmenou za spoluprácu obvineného podniku — Spolupráca pri vyšetrowaní, ktorá neprekračuje rámec plnenia povinností vyplývajúcich podnikom v zmysle článku 11 nariadenia č. 17 alebo článku 18 nariadenia č. 1/2003 — Vylúčenie*
(Nariadenie Rady č. 17, článok 11, a nariadenie Rady č. 1/2003, článok 18)
28. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia — Poľahčujúce okolnosti — Nedosiahnutie zisku — Vylúčenie — Zlý finančný stav predmetného odvetvia — Dosahovanie nízkej prevádzkovej marže — Vylúčenie*
(Nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2; oznámenie Komisie 98/C 9/03, bod 1 A)
29. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Odstrašujúci charakter — Obrat, ktorý možno zohľadniť*
(Článok 65 UO; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)
30. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Právny rámec — Určenie — Predchádzajúca rozhodovacia prax Komisie — Orientačná povaha*
(Článok 65 UO; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)
31. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Povinnosti Komisie — Dodržanie primeranej lehoty — Porušenie — Podmienka — Porušenie práva dotknutého podniku na obhajobu*
(Článok 65 UO)

1. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 56 – 60, 66, 67, 69)

2. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 61 – 65, 68)

3. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 70 – 72)

4. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 76 – 80, 102)

5. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 105, 106)

6. Právomoc Komisie prijať určitý akt musí nevyhnutne zahŕňať právomoc tento akt zmeniť. Komisia môže najmä pripojiť k rozhodnutiu chýbajúce prílohy. Výkon právomoci prijať rozhodnutia o zmene sa musí uskutočniť pri dodržaní ustanovení týkajúcich sa jej právomoci, ako aj pri dodržaní formálnych a procesných náležitostí stanovených v tomto ohľade Zmluvou.

(pozri bod 108)

7. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 120 – 122, 161, 255, 256)

8. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 120, 159, 160)

9. V rámci právneho poriadku Spoločenstva disponujú inštitúcie iba pridelenými právomocami. Z tohto dôvodu akty Spoločenstva uvádzajú vo svojich úvodných ustanoveniach právny základ, ktorý oprávňuje dotknutú inštitúciu konať v predmetnej veci. Výber vhodného právneho základu má totiž dôležitosť ústavného charakteru.

Rozhodnutie, ktorým Komisia po skončení platnosti Zmluvy ESUO konštatuje, že podnik sa dopustil porušenia článku 65 ods. 1 UO, a ukladá mu pokutu, má právny základ v článku 7 ods. 1 nariadenia č. 1/2003, pokiaľ ide o konštatovanie porušenia, a v článku 23 ods. 2 toho istého nariadenia, pokiaľ ide o uloženie pokuty.

(pozri body 125, 129)

10. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 130 – 146)

11. Uplatnenie pravidiel Zmluvy o ES v oblasti pôvodne upravenej Zmluvou ESUO sa musí uskutočňovať v súlade so zásadami, ktorými sa riadi uplatňovanie právneho predpisu z hľadiska času. V tejto súvislosti platí, že hoci sa procesné predpisy majú vo všeobecnosti uplatňovať na všetky spory

prejednávané v okamihu nadobudnutia ich platnosti, hmotnoprávne predpisy sa musia na účely zabezpečenia dodržiavania zásad právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery vykladať ako vzťahujúce sa na situácie vzniknuté pred nadobudnutím ich platnosti iba vtedy, ak z ich znenia, účelu alebo systému jasne vyplýva, že im má byť takýto účinok priznaný.

Z tohto hľadiska, pokiaľ ide o otázku hmotnoprávných ustanovení uplatniteľných na právnu situáciu definitívne vzniknutú pred skončením platnosti Zmluvy ESUO, kontinuita právneho poriadku Únie a požiadavky týkajúce sa zásad právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery ukladajú uplatnenie hmotnoprávných ustanovení prijatých na základe Zmluvy ESUO na skutkové okolnosti patriace do ich pôsobnosti z hľadiska *ratione materiae* a *ratione temporis*. V tejto súvislosti zásada zákonnosti trestných činov a trestov nevyžaduje vo vzťahu k rozhodnutiu ukladajúcemu pokutu za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, aby bol predmetný skutok protiprávny nielen v čase jeho spáchania, ale aj v čase jeho formálneho sankcionovania.

(pozri body 147, 148, 150 – 153)

12. Vzhľadom na to, že zrušenie aktu Únie nemá nevyhnutne vplyv na prípravné akty, konanie smerujúce k nahradeniu zrušeného aktu v zásade môže pokračovať presne od bodu, v ktorom protiprávnosť nastala. Preto treba usudzovať, že rozsudok Všeobecného súdu, ktorým sa zrušilo rozhodnutie Komisie konštatujúce porušenie pravidiel hospodárskej súťaže a ukladajúce pokuty, neovplyvňuje zákonnosť oznámenia o výhradách a oznámenia o doplňujúcich výhradách a že Komisia môže oprávnené pokračovať v konaní od konkrétneho okamihu, v ktorom nastala protiprávnosť. Z toho vyplýva, že Komisia neporušila právo žalobkyne na obhajobu tým, že jej nezaslala nové oznámenie o výhradách, alebo tým, že s ňou nekonzultovala analýzu a súčasné uplatnenie nového právneho základu zvoleného Komisiou na prijatie jej nového rozhodnutia.

(pozri body 173, 175, 177, 181)

13. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 186 – 193)

14. Samotná skutočnosť, že základné imanie dvoch odlišných obchodných spoločností patrí tej istej osobe alebo tej istej rodine, sama osebe nestačí na preukázanie, že tieto dve spoločnosti tvoria jednu hospodársku jednotku, avšak existencia takej hospodárskej jednotky môže vyplývať zo súboru skutočností.

Medzi tieto skutočnosti môže patriť najmä okolnosť, že určité osoby prevzali zodpovednosť súčasne v rámci týchto spoločností, najmä prostredníctvom zastávania kľúčových funkcií v ich riadiacich orgánoch. Okrem toho skutočnosť, že právnická osoba sama vyrába tovar, ktorý je predmetom kartelu, nie je rozhodujúca na účely pripísania správaniu predstavujúcich porušenie článku 65 UO. Napokon konkludentne uzatvorená mandátna zmluva, podľa ktorej sa jedna zo spoločností zaviazala zadávať objednávky v súlade so zmluvnými podmienkami stanovenými druhou spoločnosťou s dodávateľmi a zákazníkmi (množstvá, ceny a lehoty na zaplatenie), môže byť dôkazom, že tieto dve spoločnosti tvorili hospodársku jednotku.

(pozri body 198 – 201, 220, 223 – 225, 227, 229, 230, 236)

15. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 202 – 207)

16. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 212, 213)

17. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 239)

18. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 239, 249 – 251)

19. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 241– 243)

20. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 246 – 248, 261, 262)

21. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 258)

22. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 263 – 266)

23. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 273)

24. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 286)

25. Podnik, ktorý sa podieľal na jedinom a komplexnom porušení vlastným správaním, ktoré patrí pod pojmy dohoda alebo zosúladený postup s protisúťažným cieľom v zmysle článku 65 UO a ktorého cieľom bolo prispieť k uskutočneniu porušenia ako celku, môže byť tiež zodpovedný za správania iných podnikov v rámci toho istého porušenia počas celého obdobia svojej účasti na tomto porušení, pokiaľ sa preukáže, že dotknutý podnik vedel o protiprávnom správaní ostatných účastníkov alebo ho mohol rozumne predpokladať a bol pripravený niesť z toho vyplývajúce riziko.

Z toho vyplýva, že skutočnosť, že podnik sa nezúčastnil na všetkých konaniach, ktoré zakladajú kartel, alebo že hral malú rolu v tých častiach, na ktorých sa zúčastnil, však nie je podstatná na preukázanie existencie porušenia.

Pokiaľ ide naproti tomu o posúdenie osobnej zodpovednosti dotknutého podniku, takéto okolnosti sa musia zohľadniť pri posudzovaní závažnosti porušenia, prípadne pri stanovení výšky pokuty.

(pozri body 293, 294, 296)

26. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 305)

27. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 306)

28. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 309)

29. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 314)

30. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 320)

31. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 328)